

Exercici 3

[2 punts: 0,5 punts per cada qüestió]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que es plantegen a continuació.

A la recerca del silenci perdut

El silenci no existeix. Almenys, no per a nosaltres. Estrictament parlant, es tracta d'una cosa que no podem experimentar. El silenci pur només existeix a l'espai buit, un lloc del qual, per raons òbvies, no tenim cap experiència física directa. Només podem estar en el buit aïllats en escafandres que, inevitablement, introdueixen soroll.

Es pot mirar de produir silenci en una cambra anecoica, una habitació folrada amb materials que absorbeixen gairebé tot el so. El compositor John Cage explicava que una vegada que va passar una estona en una d'aquestes cambres, en tot moment havia estat sentint dos sons: un d'agut i un de greu. Quan en va sortir, l'enginyer encarregat de la instal·lació li va explicar que el so agut el feia el seu sistema nerviós en funcionament, i que el greu provenia de la seva sang mentre circulava per venes i artèries. Aquesta experiència reveladora va permetre a Cage arribar a la conclusió que no calia preocupar-se pel futur de la música. El so s'imposaria sempre al silenci.

La ciència, per tant, ens diu que no hi ha manera de percebre el veritable silenci. Però la ciència no ho sap tot. El silenci, doncs, es pot entendre com una metàfora, un estat utòpic cap on ens podem dirigir sense arribar-hi mai del tot, una tela en blanc, un escenari, un teló de fons on succeeix tot el que està relacionat amb un mateix que no podríem descobrir de cap altra manera. Així és com s'interpreta, almenys, des de la pràctica de la meditació. [...]

En aquesta mateixa línia, per bé que amb una mica menys de mística, escriu l'editor i explorador Erling Kagge al llibre *El silenci en temps de soroll* (Edicions 62, 2017). Kagge sosté que el silenci és el nou luxe, una manera més profunda d'experimentar la vida que no pas encendre la televisió, una clau per obrir la porta a noves maneres de pensar. En un món inundat pel brogit de les màquines i les xarxes socials, la voluntat d'experimentar el silenci no és res espiritual, ni tan sols cap renúncia, diu Kagge. Només un recurs pràctic per tenir una vida més plena. Kagge defensa que és possible trobar el silenci en el món actual, a la muntanya, a casa i fins i tot al metro, perquè, més que un estat físic objectiu, el silenci és un estat mental. De tota manera, tal com confessa al llibre, a ell li ha calgut anar a buscar-lo ben lluny per adonar-se'n: al pol Sud, al pol Nord i fins i tot al cim de l'Everest —als anys noranta va ser el primer que va acumular aquestes tres fites de l'exploració. Kagge entén el silenci com l'absència de paraules, de llenguatge, d'un codi que descriu i interpreti el món i, per tant, permeti viure'l més directament sense filtres intel·lectuals. La seva recomanació per assolir-lo consisteix a deixar els aparells electrònics a casa, anar en una direcció fins a arribar a un indret desert i estar-s'hi sol durant tres dies sense parlar amb ningú. Segons Kagge, marxar és el primer pas per començar a descobrir cares desconegudes d'un mateix. Aquesta recomanació, portada a l'extrem, és el que ja havien experimentat els exploradors polars del segle XIX, i val a dir que, en alguns casos, a més de conèixer-se a ells mateixos, l'experiència intensa del silenci els havia dut prop de la bogeria. En una de les seves expedicions a l'Àrtic, l'explorador noruec Fridtjof Nansen es va veure obligat a passar un tercer hivern consecutiu sobre el gel. Forçat a passar mesos de foscor absoluta i a suportar un fred implacable en un refugi excavat a terra, Nansen llegia i rellegia nit rere nit les taules de navegació per foragitar el silenci, només perquè el mer contacte visual amb les lletres impreses li infonia una tènue seguretat de formar part d'alguna cosa que li recordava vagament la civilització.

[...] El mateix John Cage, que en una cambra anecoica havia descobert que el silenci no existia, és conegut per l'obra *4'33"*. La va compondre el 1952 i es va estrenar el 29 d'agost d'aquell mateix any a Woodstock, Nova York. En un auditori ple de gom a gom, el pianista especialitzat en música d'avantguarda David Tudor va seure davant del piano, en va obrir la tapa i va restar immòbil 30 segons. A continuació, va tancar la tapa, la va tornar a obrir i va estar-se quiet 2 minuts i 23 segons més. Un cop fet això, va tornar a obrir la tapa i va romandre davant del piano sense moure's 1 minut i 40 segons. Transcorregut aquest temps, el pianista va tancar la tapa i va abandonar l'escenari.

Què volia dir Cage amb aquesta peça? Què volia dir amb una composició musical que consistia en 4 minuts i 33 segons de silenci? Potser pretenia, molt abans del soroll metafòric de les xarxes socials, recordar-nos la simple possibilitat del silenci. Tot i que no el puguem percebre mai del tot, Cage ens recorda que el podem buscar, que ens hi podem refugiar en moments feixucs i que, fins i tot, hi podem descobrir alguna cosa profitosa de nosaltres mateixos i del món que ens envolta. I si provem, doncs, de contemplar el pròxim paisatge que ens deixi bocabadats sense proferir ni una sola paraula? O de mirar atentament la persona que tenim més a prop durant 4 minuts de silenci? O d'endinsar-nos sols en la nit, lluny de tot i de tothom, sense aparells electrònics i admirar la respiració silenciosa de les estrelles?

Prou. Callo. Deixo l'ordinador, el mòbil i me'n vaig a buscar aquest silenci que no existeix.

1. Al llarg dels tres primers paràgrafs del text, es diu que mai no podem arribar a percebre el silenci absolut. Quines proves aporta l'autor per a fer aquesta afirmació?
2. Resumiu la tesi fonamental que exposa Erling Kagge en el llibre *El silenci en temps de soroll*.
3. Què es va proposar el compositor John Cage en crear l'obra *4'33"*?
4. Malgrat les opinions d'Erling Kagge, John Cage o el mateix autor del text, l'experiència del silenci resulta sempre beneficiosa i terapèutica per als éssers humans?

FORMACIOMIRO.COM
PART D'UN EXAMEN OFICIAL